

VAN KOPLOPERS NAAR PELOTON: SAMEN NAAR 100% CIRCULAIR

DE LUNCHKAART
OPGESTELD DOOR:

DE INDIVIDUELE LEDEN
VAN HET TRANSITIETEAM
CIRCULAIRE
BOUWECONOMIE

ALS ONDERDEEL VAN:

WERKCONFERENTIE
CIRCULAIR BOUWEN
AAN MORGEN 2024

TRANSITIETEAM CIRCULAIRE BOUWECONOMIE

Overheid en marktpartijen in de bouwsector willen meer circulair gaan bouwen om zo een schone, toekomstbestendige leefomgeving voor volgende generaties te behouden. Het einddoel is een compleet circulaire bouw in 2050. Circulaire maatregelen dragen bij aan de klimaat- en energie-doelstellingen. Het Transitieteam Circulaire Bouw Economie (CBE) zet zich in om deze ambities te helpen realiseren. Ze wil vooral de brug slaan tussen theorie en praktijk en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan relevante departementen en andere organisaties.

- Vincent Gruis (voorzitter), TU Delft, v.h.gruis@tudelft.nl
- Hans Scherpenzeel (Secretaris) RVO, hans.scherpenzeel@rvo.nl
- <https://circulairebouweconomie.nl/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Het is nu belangrijker dan ooit om samen op te trekken en van de branche weten wat nodig is om circulair te gaan bouwen. Zo kunnen we samen meer impact maken

NATIONAAL PROGRAMMA CIRCULAIRE ECONOMIE

Nederland wil in 2050 klimaatneutraal, fossielvrij en circulair te zijn. Circulair zijn betekent dat de milieueffecten van de Nederlandse productie en consumptie in 2050 binnen de draagkracht van de aarde moeten vallen. In een circulaire economie worden spullen die nu nog als afval worden gezien, hergebruikt. Zo hebben we minder of geen nieuwe grondstoffen uit de aarde nodig. Daarom wil het kabinet dat de economie in 2050 volledig circulair is. In 2023 is in Nederland het Nationale Programma Circulaire Economie (NPCE) van start gegaan. Daarin staan maatregelen om de komende jaren zuiniger om te gaan met grondstoffen.

- Charlie de Jong, I&W charlie.de.jong@minienw.nl
- Esther 't Hoen, VRO, Esther.Hoen@minbzk.nl
- <https://www.nederlandcirculairin2050.nl/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Circulaire ondernemers kunnen bij het programma (het Versnellingshuis) terecht voor inspiratie, informatie, begeleiding van experts bij complexe vraagstukken en het ontmoeten van andere circulaire ondernemers. Samen met de Branches ontsluit het programma een groot netwerk van partijen en loketten. Ook werkt het aan sectorbrede transitie waarin meerdere partijen en schakels uit een keten zijn betrokken.

AANPAK CIRCULAIR SLOPEN EN HOOGWAARDIG HERGEBRUIK

Relevante partners binnen de sloopbranche zijn gekomen tot een Aanpak circulair slopen en hoogwaardig hergebruik. Het initiatief is gekomen van het ministerie van VRO en regievoerder is de branchevereniging VERAS. Opschaling van circulair slopen is noodzakelijk m.b.v. een versnellingstraject waar met deelprojecten concrete deliverables worden opgeleverd om de markt zijn werk te laten doen.

- Edwin Zoontjes, VERAS, edwinzoontjes@sloopaannemers.nl
- www.allesovercirculairslopen.nl

ALS BRANCHE KUN JE:

- Als branche kun je je achterban (laten) informeren over de Versnellingsaanpak circulair slopen door partners uit te nodigen tijdens meetings en t.b.v. interviews in vakbladen. Alle partners zijn te vinden op de genoemde projecten website.

PRODUCTGROEP CIRCULAIRE INSTALLATIES

Zonnepanelen, warmtepompen en andere installaties zijn onmisbaar in de energietransitie. Tegelijkertijd bevatten ze schaarse grondstoffen. Installatietechniek heeft een groot aandeel in de milieu-impact van gebouwen. Vermindering daarvan wordt steeds relevanter door de aanscherping van de MilieuPrestatie Gebouwen (MPG). Vanuit verschillende invalshoeken wordt gewerkt aan de transitie naar een circulaire installatiebranche.

- Olaf Oosting, Valstar Simonis en TVVL, ooo@valstar-simonis.nl
- <https://tvvl.nl/kennisbank/actieagenda-circulaire-transitie/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Circulaire ondernemers kunnen bij het programma (het Versnellingshuis) terecht voor inspiratie, informatie, begeleiding van experts bij complexe vraagstukken en het ontmoeten van andere circulaire ondernemers. Samen met de Branches ontsluit het programma een groot netwerk van partijen en loketten. Ook werkt het aan sectorbrede transitie waarin meerdere partijen en schakels uit een keten zijn betrokken.

CITY DEAL TOEKOMSTBESTENDIGE GEBIEDSONTWIKKELING

De 100.000 te bouwen woningen moeten betaalbaar en snel gerealiseerd worden. Bovendien moet de bouwsector voldoen aan de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs. De aanwezige bestuurders hebben ervaren dat dat kan. De intentieverklaring benadrukt het belang van directe actie om bouwmethodes en gebiedsontwikkeling te verduurzamen. Dit vraagt om nauwe samenwerking tussen gemeenten en de bouwsector om innovatieve oplossingen te ontwikkelen die de bouw betaalbaar en toekomstbestendig houden.

- Cirkelstad, Bert Krikke, bert.krikke@cirkelstad.nl
- <https://agendastad.nl/eerste-stap-naar-city-deal-toekomstbestendige-gebiedsontwikkeling-gezet-met-intentieverklaring-op-dag-van-de-stad/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches zijn van belang om actief kennis te kunnen delen, hun achterban informeren om de gehele sector te kunnen bereiken.

VERSNELLINGSLAB WONINGBOUWCORPORATIES

Woningcorporaties helpen om concrete stappen te zetten naar een circulaire praktijk bij het (ver)bouwen. Dat is het doel van het Versnellingslab Circulair Bouwen. Het Versnellingslab is een meerjarig programma. Je werkt samen met andere corporaties in een besloten, veilige omgeving om kennis uit te wisselen en te experimenteren.

- Cirkelstad, Bert Krikke, bert.krikke@cirkelstad.nl
- <https://www.versnellingslab.nl/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches kunnen voorbeelden of bedrijven aandragen die aantoonbaar de praktijk van woningbouwcorporaties circulair kunnen realiseren en of beheren.

NATIONALE AANPAK BIOBASED BOUWEN

Het programma Building Balance initieert, stimuleert en ondersteunt zelfstandige regionale en landelijke ketens; van land tot pand. We verbinden ketenprojecten, bundelen kennis en creëren op alle niveaus de condities waarmee we ketens kunnen opschalen. Samen met jou versnellen we de transitie naar een circulaire en biobased (bouw)economie.

- Building Balance, Jasper van den Munckhof, jasper@buildingbalance.eu
- <https://buildingbalance.eu/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches zijn van belang om actief kennis te kunnen delen, hun achterban informeren om de gehele sector te kunnen bereiken.

PARISPROOF

Van CO₂-neutrale gebouwen naar een CO₂-neutraal bouwproces en materiaalgebruik. Deze opgave vergt een Whole Life Carbon aanpak. Om de eerste stap naar Whole Life Carbon te zetten publiceert DGBC het rekenprotocol voor materiaalgebonden CO₂: Paris Proof Materiaalgebonden Emissies. Net als bij het operationele energiegebruik wordt in het protocol een grenswaarde voor het Paris Proof niveau aangegeven.

- DGBC, Laetitia Nossek, l.nossek@dgbc.nl
- <https://www.dgbc.nl/tools/paris-proof-materiaalgebonden-protocol-21>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches zijn van belang om actief kennis te kunnen delen, hun achterban informeren om de gehele sector te kunnen bereiken.

LENTEAKKOORD 2.0

Brancheverenigingen Bouwend Nederland, IVBN, WoningbouwersNL, BNA, Aedes en NEPROM werken samen aan het Lente-akkoord 2.0: een meerjarig programma om circulair industrieel bouwen te verankeren in de bouwpraktijk. Ze doen dit in nauwe samenwerking met BZK en bestaande programma's op het gebied van circulair bouwen.

- Neprom, Sander Woertman, s.woertman@neprom.nl
- <https://www.lente-akkoord.nl/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches zijn van belang om actief kennis te kunnen delen, hun achterban informeren om de gehele sector te kunnen bereiken.

NATIONAAL PLATFORM DUURZAME WEGVERHARDINGEN

In het Nationaal Platform Duurzame Wegverharding (NPDW) werken publieke infrabeheerders en marktpartijen samen aan een circulaire en klimaatneutrale wegverhardingssector. Doel van het platform is de samenwerking tussen initiatieven in de sector te regisseren, barrières voor verandering weg te nemen en werkende oplossingen op te schalen, zodat de verduurzaming van de sector kan versnellen. Het NPDW voert daarbij het deltaplan Duurzame Wegverhardingen uit als actieagenda.

- RWS, Ludo Hennissen, ludo.hennissen@rws.nl
- <https://www.linkedin.com/company/nationaal-platform-duurzame-wegverharding/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches zijn van belang om actief kennis te kunnen delen, hun achterban informeren om de gehele sector te kunnen bereiken.

NGF TOEKOMSTBESTENDIGE LEEFOMGEVING

Nederland kent grote maatschappelijke uitdagingen in de leefomgeving, waaronder woningnood, verouderde infrastructuur en effecten van klimaatverandering. De ontwerp-, bouw- en technieksector levert een grote bijdrage aan de oplossingen voor deze uitdagingen. De productiviteit moet nu fors omhoog om de uitdagingen in de leefomgeving voor 2030 tijdig waar te maken. Het programma 'Toekomstbestendige Leefomgeving: Transitie naar Emissievrije, Circulaire en Klimaatbestendige Gebouwen en Infrastructuur' wil een zodanige impuls geven aan de modernisering van de sector, dat er een noodzakelijke versnelling, opschaling en cultuuromslag plaatsvindt.

- TKI Bouw en Techniek, Liselore Havermans, liselore@tkibt.nl
- <https://tki-bouwentechneek.nl/samenwerkingen/toekomstbestendige-leefomgeving/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches zijn van belang om actief kennis te kunnen delen, hun achterban informeren om de gehele sector te kunnen bereiken.

DE GROENE HUISVESTERS

Groene Huisvesters is een open platform van intrinsiek gedreven corporatiebestuurders die zich inzetten om de transitie naar een duurzame sociale huursector te versnellen. Zij willen bijdragen aan veilig en gezond wonen tegen betaalbare woonlasten dankzij de samenwerking met bewoners en partners. Zij werken aan de integratie van de energietransitie met circulariteit, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en aan sociale duurzaamheid. De samenwerking met bewoners, collega's en (keten)partners zien zij als kans.

- Wonion, Gerrolt Ooijman, g.ooijman@wonion.nl
- <https://groenehuisvesters.nl/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches kunnen deelnemen en content aanleveren aan de academie van De Groene Huisvesters.

SAMENWERKEN AAN KLIMAATNEUTRALE EN CIRCULAIRE INFRA: TRANSITIEPAD WEGVERHARDINGEN, TRANSITIEPAD KUNSTWERKEN

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat en ProRail werken samen aan de uitvoering van het programma Klimaatneutrale en circulaire infraprojecten, vanuit de ambitie van het ministerie om uiterlijk in 2030 volledig klimaatneutraal te zijn en circulair te werken.

- Maya Sule: maya.sule@rws.nl
- <https://www.duurzame-infra.nl/>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Aanhaken bij de actualisatie van de routekaarten en meedoen bij sectorbrede activiteiten zoals betonakkoord, bouwakkoord staal, etc.

BOUWMATERIALENAKKOORD

Het Rijk zal samen met de markt en ketens van bouwmaterialen inzichtelijk maken welke randvoorwaarden nodig zijn om de verduurzaming te versnellen en hoe we de komende jaren met elkaar zullen samenwerken om barrières te kunnen wegnemen die het behalen van de doelen in ketens belemmeren. Het bouwmaterialenakkoord heeft als functie om een langjarige samenwerking te organiseren en zal op basis van ontwikkel- en knelpunten komen tot concrete actielijnen en een integrale monitoring.

- Rik Blom, BZK, rik.blom@minbzk.nl
- <https://www.volkshuisvestingnederland.nl>

ALS BRANCHE KUN JE:

- Branches kunnen actief deelnemen door zich met de keten aan te sluiten. Ook kunnen zij hun achterban over de resultaten informeren.

HET NIEUWE NORMAAL

Een groep van grote Opdrachtgevers en Opdrachtnemers hebben het initiatief genomen, ondersteund door VRO en Cirkelstad, om vanuit de praktijk tot een eenduidige taal voor circulair bouwen te komen. Het huidige programma richt zich nu op de toepassing van die eenduidige taal 'Het Nieuwe Normaal' en de borging daarvan bij de deelnemende partijen.

- Cirkelstad, Bert Krikke, bert.krikke@cirkelstad.nl
- www.hetnieuwenormaal.nl

ALS BRANCHE KUN JE:

- Je achterban (laten) informeren over het Nieuwe Normaal door een lunchlezing of een artikel in je eigen vakblad
- Je achterban stimuleren om Het Nieuwe Normaal zich eigen te maken door een Leertraject te starten